

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาการดูแลตนเองของผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ในกลุ่มเพื่อน เพื่อน โรงพยาบาลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 97 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ถึง 15 มีนาคม พ.ศ. 2549

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นกลุ่มผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ที่เป็นสมาชิกในกลุ่มเพื่อน เพื่อน โรงพยาบาลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 130 ราย คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตาราง Krejcie & Morgan (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (convenience sampling) มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ

1. ไม่มีความผิดปกติทางสมองและจิตใจ มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์
2. สามารถอ่านและเขียนภาษาไทย
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาของการเจ็บป่วย การรักษาที่ได้รับ โรคหรืออาการแสดงที่เป็นหรือเคยเป็น การได้รับความช่วยเหลือในการดูแลสุขภาพจากผู้อื่น และการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยยึดแนวคิดทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็ม รวม 30 ข้อครอบคลุมความสามารถในการดูแลตนเองทั้ง 3 ด้าน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาในส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การดูแลตนเองที่จำเป็นโดยทั่วไป (universal self-care requisites) ได้แก่ การดูแลตนเองเกี่ยวกับอากาศ อาหาร น้ำ การขับถ่าย การพักผ่อน การออกกำลังกาย ตลอดจนการป้องกันอันตรายต่อชีวิต สวัสดิภาพและพัฒนาการของตนเอง จำนวน 15 ข้อ

2.2 การดูแลตนเองที่จำเป็นตามระยะพัฒนาการ (developmental self-care requisites) ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการปรับตัวทางสังคม การผ่อนคลายความเครียด การตระหนักและยอมรับความมีคุณค่าแห่งตน และการมีจุดมุ่งหมายในชีวิต จำนวน 4 ข้อ

2.3 การดูแลตนเองที่จำเป็นในภาวะเบี่ยงเบนทางด้านสุขภาพ (health-deviation self-care requisites) ได้แก่ การดูแลตนเองเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือที่เหมาะสม การให้ความสนใจรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพของตนเอง การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพ การปรับทัศนคติและเรียนรู้ที่จะมีชีวิตอยู่กับผลของพยาธิสภาพ และสภาวะที่เป็นอยู่อย่างปกติสุข จำนวน 11 ข้อ

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีข้อความทั้งด้านบวกและด้านลบ มีระดับคะแนน 4 ระดับ

	ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมในข้อความนั้นเกือบทุกครั้ง
ปฏิบัติ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมในข้อความนั้นมากกว่าไม่ได้ปฏิบัติ
ปฏิบัติ	ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมในข้อความนั้นน้อยกว่าไม่ได้ปฏิบัติ
	ไม่ปฏิบัติ	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมในข้อความนั้นเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
ปฏิบัติเป็นประจำ	3	0
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	2	1
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	1	2
ไม่ปฏิบัติ	0	3

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การหาความตรงของเนื้อหา (content validity) นำเครื่องมือไปหาความตรงตามเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องโรคเอดส์ 2 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญทฤษฎีการพยาบาล 1 ท่าน หลังจากนั้นทำการทดสอบหาค่า CVI (content validity index) ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา 0.8 นำข้อเสนอแนะที่ได้มาพิจารณาร่วมกับ อาจารย์ผู้ควบคุมการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2. การหาความเชื่อมั่น (reliability) นำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ ที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย ในโรงพยาบาล สันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แล้วนำไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

1. ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ผ่านการพิจารณาด้านจริยธรรมจาก คณะกรรมการจริยธรรม การวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะกรรมการพิจารณาด้านจริยธรรมประจำโรงพยาบาลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. ผู้ศึกษาได้อธิบายถึงการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ อย่างละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการศึกษา รวมทั้งการเก็บรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่าง อย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นการขออนุญาตและความยินยอมของกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการตอบแบบสอบถาม โดยให้กลุ่มตัวอย่าง ลงนามในแบบฟอร์มการพิทักษ์สิทธิก่อนตอบแบบสอบถามทุกคน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษานำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษาสถาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตเข้าทำการศึกษา
2. ผู้ศึกษานำหนังสือแนะนำตัวจาก บัณฑิตศึกษาสถาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึง ประธานกลุ่มเพื่อเพื่อน แนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มเพื่อเพื่อน โรงพยาบาลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
3. ผู้ศึกษาสำรวจรายชื่อสมาชิกกลุ่มเพื่อเพื่อนและเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
4. ผู้ศึกษาเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา พร้อมทั้งขอความยินยอมในการเข้าร่วมศึกษา โดยยึดหลักการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

5. ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามที่ได้ มาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

7. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลการดูแลตนเอง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดูแลตนเองโดยรวม

เกณฑ์การให้คะแนน

การดูแลตนเองที่จำเป็นโดยทั่วไป จำนวน 15 ข้อ ช่วงคะแนน 0 – 45 คะแนน

การดูแลตนเองที่จำเป็นตามระยะพัฒนาการ จำนวน 4 ข้อ ช่วงคะแนน 0 – 12 คะแนน

การดูแลตนเองที่จำเป็นในภาวะเบี่ยงเบนทางด้านสุขภาพ จำนวน 11 ข้อ ช่วงคะแนน 0 – 33 คะแนน

การดูแลตนเองโดยรวมทุกด้าน ช่วงคะแนน 0 – 90 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนนการดูแลตนเองใช้วิธีการหาอันตรายภาคชั้น คือหาค่าพิสัย โดยคำนวณจากค่าสูงสุดลบด้วยค่าต่ำสุด แล้วนำผลลัพธ์ที่ได้มาแบ่งเป็นสามช่วงเท่าๆ กัน ซึ่งสามารถแปลความหมายของคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ การดูแลตนเองอยู่ในระดับดี การดูแลตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และการดูแลตนเองอยู่ในระดับต่ำ โดยกำหนดเกณฑ์คะแนนการดูแลตนเองในแต่ละด้าน ดังนี้

การกำหนดเกณฑ์คะแนนการดูแลตนเองโดยรวมทุกด้าน

คะแนนช่วง 0 – 30 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ต่ำ

คะแนนช่วง 31 – 60 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนช่วง 61 – 90 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ดี

การกำหนดเกณฑ์การดูแลตนเองที่จำเป็นโดยทั่วไป

คะแนนช่วง 0 – 15 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ต่ำ

คะแนนช่วง 16 – 30 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนช่วง 31 – 45 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ดี

การกำหนดเกณฑ์การดูแลตนเองที่จำเป็นตามระยะพัฒนาการ

คะแนนช่วง 0 – 4 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ต่ำ

คะแนนช่วง 5 – 8 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ปานกลาง

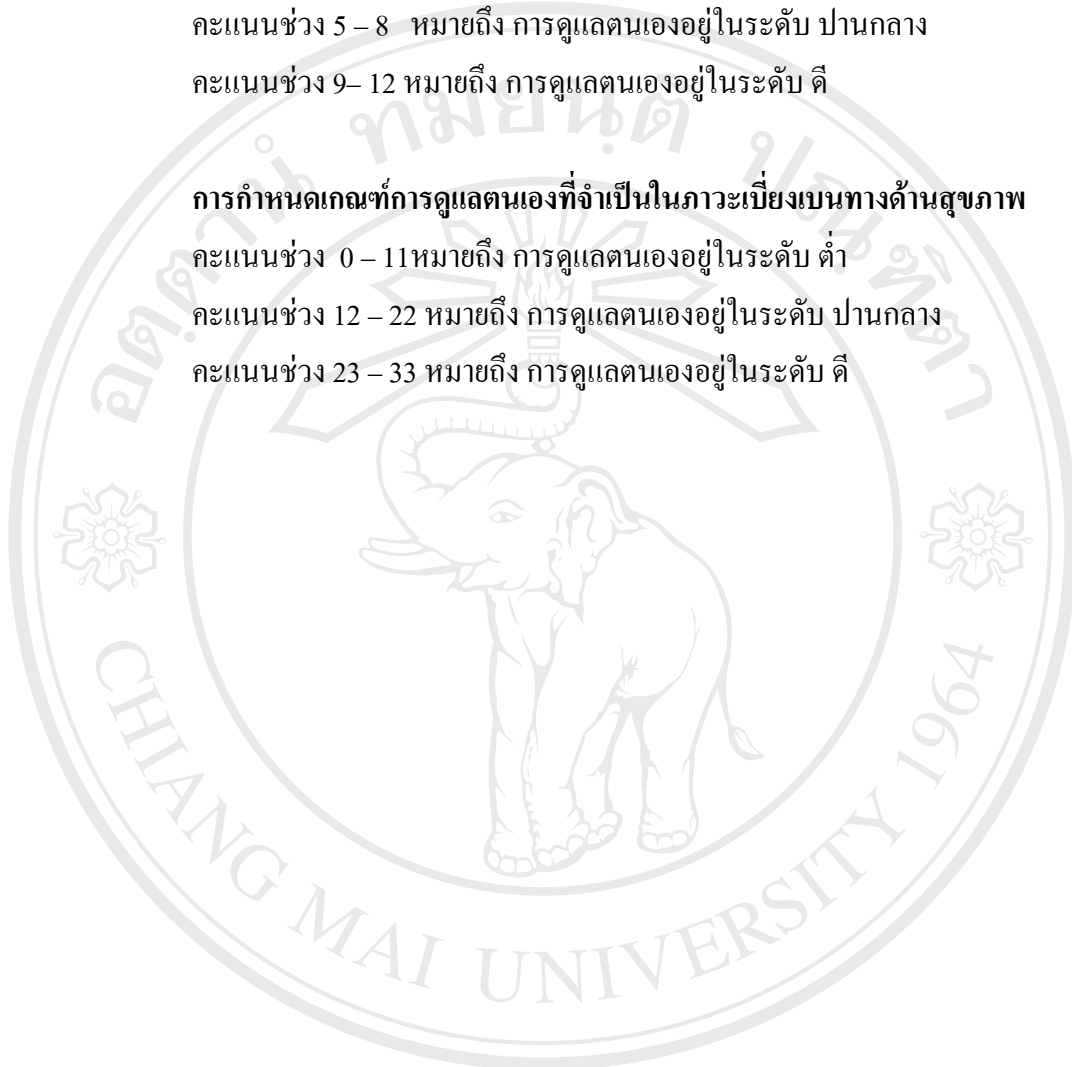
คะแนนช่วง 9 – 12 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ดี

การกำหนดเกณฑ์การดูแลตนเองที่จำเป็นในภาวะเบี่ยงเบนทางด้านสุขภาพ

คะแนนช่วง 0 – 11 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ต่ำ

คะแนนช่วง 12 – 22 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนช่วง 23 – 33 หมายถึง การดูแลตนเองอยู่ในระดับ ดี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved